

नेपाल सरकार
युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय
सिंहदरबार, काठमाडौं ।

सूचनाको हकसम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा ५(३) तथा नियमावली, २०६५ को नियम ३ बमोजिम
सार्वजनिक गरिएको सूचनाको स्वतः प्रकाशन

(२०८२ श्रावण १ देखि आश्विन मसान्तसम्म)

प्रकाशकः

युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय
कर्मचारी प्रशासन शाखा
सिंहदरबार, काठमाडौं

सूचनाको हकसम्बन्धी ऐनको दफा ५(३) अनुसार सार्वजनिक गरिएको
२०८२ श्रावणदेखी असोज मसान्तसम्मको सूचनाको स्वतः प्रकाशन

१. युवा तथा खेलकुद मन्त्रालयको स्वरूप र प्रकृति:

युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय देशको प्रमुख श्रमशक्ति र उर्जाका रूपमा रहेका युवाहरूको समग्र विकास र खेलकुद क्षेत्रको विकासका लागि जिम्मेवार प्रमुख केन्द्रीय निकायका रूपमा २०६५ सालमा स्थापना भएको मन्त्रालय हो । युवा विकास तथा परिचालन र खेलकुदको विकासका लागि नीति निर्माण, नीति कार्यान्वयनका लागि योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयनको व्यवस्था मिलाउने र सोको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्नु गराउनु यस मन्त्रालयको प्रमुख कार्य रहेको छ ।

२. युवा तथा खेलकुद मन्त्रालयको काम, कर्तव्य र अधिकार:

नेपाल सरकार (कार्यविभाजन) नियमावली, २०७४ अनुसार युवा तथा खेलकुद मन्त्रालयलाई प्राप्त कार्यदेश र जिम्मेवारीको क्षेत्र देहाय बमोजिम रहेको छ:

१. युवा तथा खेलकुद सम्बन्धी नीति, योजना, कार्यक्रम तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन र मूल्यांकन युवा, खेलकुद र स्काउटसम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड;
२. राष्ट्रियस्तरका खेलकुद संघसंस्थाको नियमन र समन्वय;
३. राष्ट्रिय, प्रादेशिक र अन्तर्राष्ट्रियस्तरमा खेलकुद विकास र प्रवर्द्धन;
४. राष्ट्रिय, प्रादेशिक र अन्तर्राष्ट्रिय खेलकुद प्रतियोगिता आयोजना र सहभागिता;
५. युवा जागरण तथा विकास;
६. राष्ट्रिय खेलकुद परिषद्;
७. युवा स्वरोजगार कोष;
८. मन्त्रालयसम्बन्धी राष्ट्रिय अन्तर्राष्ट्रिय संघसंस्थासँग सन्धि, सम्झौता, अभिसन्धि, सम्पर्क र समन्वय;
९. मन्त्रालयसम्बन्धी सार्वजनिक संस्थान, प्राधिकरण, समिति, प्रतिष्ठान, कम्पनी आदिको सञ्चालन र नियमन;
१०. मन्त्रालयको विषय क्षेत्रसँग सम्बन्धित सेवा, समूह र उपसमूहको सञ्चालन ।

उक्त नियमावलीले युवा तथा खेलकुद मन्त्रालयलाई युवा विकास तथा परिचालन र खेलकुद क्षेत्रको विकासका लागि जिम्मेवार र अधिकारसम्पन्न तथा उत्तरदायी केन्द्रीय निकायका रूपमा स्थापित गरी नीतिगत व्यवस्थापन, समन्वय, नियमनका लागि देहायका अधिकारक्षेत्र प्रदान गरेको छ:

- नीतिगत विकास व्यवस्थापनको अधिकार क्षेत्र

- नियमनात्मक र नियन्त्रणात्मक अधिकार क्षेत्र
- सहकार्यात्मक र साझेदारीको अधिकार क्षेत्र
- विकासात्मक अधिकारक्षेत्र
- अनुसन्धानात्मक र सुधारात्मक अधिकार क्षेत्र
- समन्वयात्मक अधिकार क्षेत्र
- संस्थागत ब्यवस्थापकीय अधिकार क्षेत्र
- वित्तीय ब्यवस्थापकीय तथा स्रोत परिचालन अधिकार क्षेत्र
- अन्तराष्ट्रिय सम्पर्क र सम्बन्धको पिरचालन र ब्यवस्थापन गर्ने अधिकार क्षेत्र

३. युवा तथा खेलकुद मन्त्रालयको संरचना, कर्मचारी सङ्ख्या र कार्य विवरणः

मन्त्रालयस्तरीय संगठनात्मक व्यवस्था मात्र रहेको युवा तथा खेलकुद मन्त्रालयमा एकजना विभागीय मन्त्री, नेपाल सरकारको राजपत्रांकित विशिष्ट श्रेणीको सचिव एक जना, नेपाल प्रशासन सेवा, सामान्य प्रशासन समूहको सहसचिव एक र नेपाल शिक्षा सेवाको सहसचिव एक गरी दुईजना सहसचिवको व्यवस्था रहेको छ । हाल मन्त्रालयमा दुईवटा महाशाखा र दशवटा शाखाको व्यवस्था रहेको छ । मन्त्रालयको वर्तमान संगठनात्मक संरचना देहाय बमोजिम रहेको छ ।

प्रस्तावित संगठन संरचना र दरबन्दी विवरण

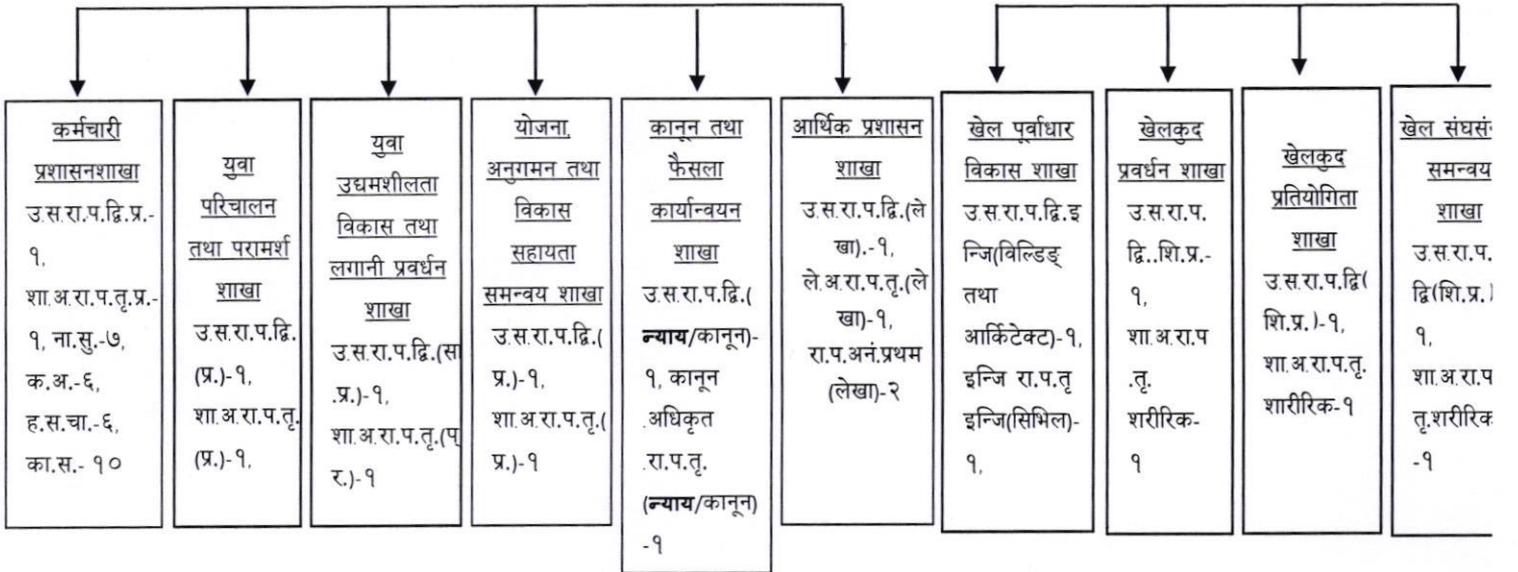

मन्त्री
उपसचिव रा.प.द्वि.(प्र)-१, शा.अ.रा.प.तृ.(प्र)-१

सचिव
शा.अ.रा.प.तृ.(प्र)-१

युवा विकास महाशाखा
रा.प.प्रथम (प्र.)-१

खेलकुद विकास महाशाखा
रा.प.प्रथम (प्र.)-१

कर्मचारी सङ्ख्या

क्र.सं.	तह	सेवा समूह	साविक स्वीकृत	
			दरबन्दी	जम्मा दरबन्दी
१	रा.प.विशिष्ट		१	१
२	रा.प.प्रथम	प्रशासन	१	२
		शिक्षा	१	
३	रा.प.द्वितीय	प्रशासन	५	११
		शिक्षा	३	
		लेखा	१	
		इन्जीनियर	१	
		कानून	१	
४	रा.प.तृतीय	प्रशासन	६	१२
		शिक्षा	३	
		लेखा	१	
		कानून	१	
		इन्जीनियर	१	
५	रा.प.अनं. प्रथम	प्रशासन	७	१५
		विविध	६	
		लेखा	२	
६	श्रेणी विहिन	हलुका सवारी चालक	६	६
		कार्यालय सहयोगी	१०	१०
जम्मा			५७	

युवा विकास महाशाखा

महाशाखा र अन्तरगतका शाखाहरू	कार्यजिम्मेवारी र कार्यविवरण
युवा विकास महाशाखा	<ul style="list-style-type: none"> • युवा विकास राष्ट्रिय नीति, रणनीति तर्जुमा परिमार्जन र कार्यान्वयनसम्बन्धी कार्य, • राष्ट्रिय युवा परिषद् सम्बन्धी कार्यहरूको समन्वय, • युवा तथा साना व्यवसायी स्वरोजगार कोष सम्बन्धी कार्यहरूको समन्वय, • राष्ट्रिय युवा परिषद् र युवा तथा साना व्यवसायी स्वरोजगार कोषको सम्पर्क महाशाखाको कार्य, • युथ भिजन-२०२५ को कार्ययोजना तयारी तथा कार्यान्वयन सम्बन्धी कार्यको समन्वय र अनुगमन, • राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय युवा अनुभव आदान-प्रदान सम्बन्धी कार्य, • युवा सम्बन्धी राष्ट्रिय स्तरका संघसंस्थाहरूको सम्पर्क, सम्बन्ध, समन्वय र नियमन सम्बन्धी कार्य, • युवासँग सम्बन्धित अन्तर्राष्ट्रिय गैर सरकारी संघसंस्थाहरूसँग समन्वय सम्बन्धी कार्य, • युवा सम्बद्ध कार्यको सन्दर्भमा संयुक्त राष्ट्रसंघ र अन्य दातृ निकायहरूसँगको समन्वय सम्बन्धी कार्य, • अन्तर्राष्ट्रिय युवा महोत्सव, भेला र सम्मेलनमा सहभागिता सम्बन्धी कार्य, • प्रदेश र स्थानीय तहमा युवा परिचालन एवं विकास सम्बन्धी कार्यहरूको सहजीकरण, क्षमता विकास र समन्वय, • सार्क युथ चार्ट सम्बन्धी कार्य, • युवा विकासका सन्दर्भमा मित्र राष्ट्रहरूसँग समझदारी (MoU) गर्ने कार्य, • नेपाल स्थित विभिन्न राजदूतावास तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैर सरकारी संस्थामार्फत नेपालमा आउने युवा स्वयंसेवकहरूको सेवासम्बन्धी कार्य, • संघीय युवा विकासका कार्यक्रमहरूको अनुगमन र मूल्याङ्कन सम्बन्धी कार्य, • राष्ट्रिय युवा परिषद्, युवा तथा साना व्यवसायी स्वरोजगार कोष र अन्य सरकारी निकायद्वारा सञ्चालन गरिने सीपमूलक तालिम तथा स्वरोजगारमूलक तालिम सम्बन्धी कार्यहरूको समन्वय,

- युवा लक्षित र मागमा आधारित सीप विकास तालिम कार्यक्रमको पहिचान र सञ्चालनमा समन्वय,
- युवा स्वयंसेवक परिचालन कार्यको समन्वय तथा निर्देशन,
- युवा सूचना केन्द्र सम्बन्धी कार्यको समन्वय,
- राष्ट्रिय/अन्तर्राष्ट्रिय युवा दिवस तथा महोत्सव सम्बन्धी कार्यको समन्वय,
- राष्ट्रिय युवा प्रतिभा सम्मान सम्बन्धी कार्य,
- राष्ट्रिय विकासमा युवा परिचालन कार्यको समन्वय,
- युवासम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय सन्धि, अभिसन्धि, प्रोटोकल तथा संयुक्त राष्ट्रसंघका विशेष उल्लेख हरू सम्बन्धी कार्यको कार्यान्वयन कार्ययोजना तर्जुमा र कार्यान्वयनको अनुगमन सम्बन्धी कार्य,
- युवा परिचालन सम्बन्धी द्विपक्षीय समझदारी सम्बन्धी कार्य,
- लक्षित युवाहरूमा मनोपरामर्श एवं सकारात्मक सोचको प्रवाह गर्ने क्रियाकलापहरूको पहिचान गरी लक्षित कार्यक्रमहरू सञ्चालन,
- युवासँग सम्बन्धित लेख, रचना तथा सन्देशमूलक सामग्री उत्पादन गरी विभिन्न सञ्चार माध्यमद्वारा प्रचार-प्रसार सम्बन्धी कार्य,
- नेपाल स्काउटसम्बन्धी कार्यहरूको समन्वय,
- तोकिए बमोजिमका अन्य काम ।

महाशाखा अन्तरगतका शाखाहरू

- कर्मचारी प्रशासन शाखा,
- आर्थिक प्रशासन शाखा
- युवा परिचालन तथा परामर्श शाखा,
- युवा उद्यमशीलता विकास तथा लगानी प्रवर्धन शाखा,
- योजना, अनुगमन तथा विकास सहायता समन्वय शाखा
- कानून तथा फैसला कार्यान्वयन शाखा ।

१) कर्मचारी प्रशासन शाखा

यस शाखा मार्फत सम्पादन हुने कार्यहरू निम्नानुसार उल्लेख गरिएको छ ।

- मन्त्रालय र अन्तर्गतको सेवा समूहका पदाधिकारीहरूको कर्मचारी व्यवस्थापन संग सम्बन्धित सम्पूर्ण कार्यहरू (जस्तै:नियुक्ति, पदस्थापना, विभागीय कार्यवाही, सरुवा, बढुवा, राजिनामा, अवकाश आदि) सम्बन्धी कार्य गर्ने ।
- मन्त्रालय सम्बन्धित सेवा समूह अन्तर्गतका पदहरू सृजना एवं परिपूर्तिका लागि आवश्यक कार्यहरू गर्ने ।
- प्रोत्साहन तथा पुरस्कारका लागि योग्य कर्मचारीहरू छनौट गर्न सिफारिस गर्ने ।

- मन्त्रालयमा कार्यरत कर्मचारीहरूको आन्तरिक बहुवा सम्बन्धी प्रारम्भिक कार्यवाही गर्ने ।
- मन्त्रालय तथा मातहतका कर्मचारीहरूको कार्य विवरण, कार्य विभाजन एवं जनशक्ति सम्बन्धी विवरण तयार गर्ने ।
- कर्मचारीहरूको वृत्ति विकासका लागि वैदेशिक तथा स्वदेशी तालिम, गोष्ठी सेमिनार, अध्ययन, अध्ययन भ्रमण आदिको आवश्यकता पहिचान तथा सहभागिताका लागि मनोनयन लगायतका आवश्यक कार्यहरू गर्ने ।
- मन्त्रालयको भौतिक सम्पत्तिको अभिलेख, संरक्षण, परिचालन र संभार सम्बन्धी कार्य गर्ने ।
- मन्त्रालयमा कार्यरत कर्मचारीहरूका लागि प्राप्त हुने विदेशी छात्रवृत्तिको विवरण तथा सोको अभिलेख सम्बन्धी कार्य गर्ने ।
- मन्त्रालयमा कार्यरत कर्मचारीहरूको केन्द्रिय प्रशासनिक निकायका रूपमा कार्य गर्ने तथा कर्मचारी विकाससँग सम्बन्धित अन्य कार्यहरू गर्ने ।
- अन्य शाखाको क्षेत्र भित्र नपरेका आकस्मिक प्रकृतिका कामहरू गर्ने ।
- नागरिक वडापत्रमा उल्लेख भएका आफ्नो शाखासँग सम्बन्धित कामहरू एवम् अन्य निर्देशित कार्यहरू तोकिएको अवधिभित्रै सम्पादन गर्ने ।

२) आर्थिक प्रशासन शाखा

यस शाखा मार्फत सम्पादन हुने कार्यहरू निम्नानुसार उल्लेख गरिएको छ ।

- आर्थिक प्रशासन सम्बन्धि प्रचलित ऐन नियम र आर्थिक कार्यविधि ऐन तथ सो सम्बन्धि नियमावलीको अधिनमा रहि मन्त्रालयको आर्थिक कारोबार संचालन गर्ने ।
- मन्त्रालय अन्तर्गतको बजेट तर्जुमा गरी स्विकृतिका लागि पेश गर्ने ।
- मन्त्रालय र अन्तर्गत निकायलाई उपलब्ध गराउने बजेट रबमको अख्तियारी तयार गर्ने र खर्च सम्बन्धी नम्सलाई व्यवस्थित गर्ने ।
- कार्यक्रम बजेटको सम्बन्धमा योजना, अनुगमन तथा मूल्यांकन शाखासँग समन्वय गरी बजेट तर्जुमा गर्ने ।
- स्विकृत बजेटको निकासालिने, लेखा राख्ने, प्रतिवेदन गर्ने, एकिकृत केन्द्रिय आर्थिक विवरण तयार गर्ने ।
- मन्त्रालयको लेखापरिक्षण गराउने र बेरुजु सम्परिक्षण गराउने ।
- मन्त्रालयको आर्थिक कारोवार सम्बन्धि श्रेस्ताहरूको जिम्मा लिई सुरक्षित राख्ने ।
- आर्थिक प्रशासन सम्बन्धि विषयमा राय परामर्श प्रदान गर्ने ।
- आन्तरिक व्यवस्थापन शाखाको सहयोग लिई मन्त्रालयका कर्मचारीहरूको तलवी प्रतिवेदन पारित गरी तलब भत्ता वितरण गर्ने ।
- बेरुजु फछ्यौट सम्बन्धमा आवश्यक कार्यवाही गरी प्रगति विवरण पठाउने ।
- शाखाको मासिक, चौमासिक तथा वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन तयार गर्ने ।

- नागरिक बडापत्रमा उल्लेख भएका आफ्नो शाखासँग सम्बन्धित कामहरू एवं अन्य निर्देशित कार्यहरू तोकिएको अवधिभित्रै सम्पादन गर्ने ।

३) युवा परिचालन तथा परामर्श शाखा

यस शाखा मार्फत सम्पादन हुने कार्यहरू निम्नानुसार उल्लेख गरिएको छ ।

- युवा सम्बन्धी नीति, रणनीत र कार्यक्रम तर्जुमा तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनको समन्वय,
- राष्ट्रिय युवा नीति र युथ भिजन-२०२५ को कार्ययोजना निर्माण तथा कार्यान्वयन सम्बन्धी कार्य,
- राष्ट्रिय युवा परिषदको सञ्चालनको सहजीकरण तथा समन्वय सम्बन्धी कार्य,
- युवा विकास तथा युवा सम्बद्ध अन्य कार्यक्रमहरूको प्रभावकारिता अध्ययन र मूल्याङ्कन सम्बन्धी कार्य,
- युवा नेतृत्व तथा व्यक्तित्व विकास सम्बन्धी कार्य
- राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रियस्तरमा युवा आदान-प्रदान सम्बन्धी कार्य,
- राष्ट्रिय एकता सुदृढीकरणका लागि युवा शिविर, सम्मेलन, भेला आयोजना,
- अन्तरप्रदेश युवा आदान-प्रदान कार्यको समन्वय,
- युवा महोत्सव तथा बहुसाँस्कृतिक क्रियाकलापहरूको आयोजनाको समन्वय,
- दिगो विकास लक्ष्य (SDGs)का युवासँग सम्बन्धित लक्ष्यहरू कार्यान्वयनको समन्वय सम्बन्धी कार्य,
- राष्ट्रिय युवा प्रतिभा सम्मानसम्बन्धी कार्य,
- युवा स्वयंसेवक परिचालन र समन्वय सम्बन्धी कार्य,
- आन्तरिक र बाह्य युवा अनुभव आदान-प्रदान सम्बन्धी कार्य गर्ने,
- अन्तरसरकारी निकायसँग समन्वय सम्बन्धी कार्य,
- युवा परिचालनसम्बन्धी द्विपक्षीय समझदारी सम्बन्धी कार्य,
- राष्ट्रिय एकता र राष्ट्रनिर्माण सम्बन्धी वक्तृत्वकला सम्बन्धी कार्य,
- युवा स्वास्थ्य र सचेतना, वातावरण संरक्षणमा युवा परिचालन सम्बन्धी कार्य,
- नेपाल स्काउटको सम्पर्क शाखाको कार्य,
- युवा र युवा संस्थाद्वारा सञ्चालन गरिने सीपमूलक तालिम तथा स्वरोजगारमूलक तालिम सम्बन्धी कार्य गर्ने,
- राष्ट्रिय युवा परिषदको सम्पर्क शाखाको कार्य गर्ने,
- शाखाको मासिक, चौमासिक तथा वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन तयार गर्ने,
- नागरिक बडापत्रमा उल्लेख भएका आफ्नो शाखासँग सम्बन्धित कामहरू एवं अन्य निर्देशित कार्यहरू सम्पादन गर्ने ।

४) युवा उद्यमशीलता विकास तथा लगानी प्रवर्धन शाखा

यस शाखा मार्फत सम्पादन हुने कार्यहरू निम्नानुसार उल्लेख गरिएको छ ।

- युथ भिजन-२०२५ का आधारमा युवा उद्यमशीलता तथा रोजगार विकासका योजना तर्जुमा र कार्यान्वयन सम्बन्धी कार्य,
- युवा लक्षित मागमा आधारित सीप विकास तालिम कार्यक्रमको पहिचान र कार्यान्वयन सम्बन्धी कार्य,
- उद्यमी युवाहरूको सञ्जाल गठन र परिचालन सम्बन्धी कार्य,
- युवा उद्यमशीलता सम्बन्धी समन्वयको कार्य,
- उद्यमी युवालाई सम्मान तथा प्रोत्साहन सम्बन्धी कार्य,
- उद्यमसम्बन्धी महोत्सवको समन्वयसम्बन्धी कार्य,
- विषयक्षेत्रका आधारमा अगुवा उद्यमी युवाको प्रोफाइल तयार पार्ने कार्य,
- दिगो विकास लक्ष्य (SDGs)का युवासम्बन्धी लक्ष्य कार्यान्वयनको समन्वय सम्बन्धी कार्य,
- युवा उद्यमशीलता विकासका लागि विज्ञहरूसँग परामर्श कार्यक्रमको समन्वय,
- युवा उद्यमशीलता विकासका लागि युवाका क्षेत्रमा कार्यरत गैसससँग समन्वय सम्बन्धी कार्य,
- युवा रोजगारको अवस्था सम्बन्धी स्थानीय तहबाट सङ्कलन हुने तथ्याङ्क एकीकृत गरी प्रकाशन गर्ने,
- युवालाई सीप र क्षमताका आधारमा उद्यमका लागि सहज कर्जा प्रवाह सम्बन्धी कार्यको समन्वय,
- युवालाई देशमा उपलब्ध आर्थिक तथा रोजगारीका अवसरबाट लाभ लिन उत्प्रेरित गर्ने,
- युवा तथा साना व्यावसायी स्वरोजगार कोषबाट युवामा हुने लगानी कार्यको सहजीकरण र अनुगमन गर्ने,
- युवाको सहकारी तथा वित्तीय संस्थामा सहज र सरल पहुँच अभिवृद्धि सम्बन्धी कार्यको समन्वय गर्ने,
- युवाका लागि वित्तीय साक्षरता र नयाँ व्यवसाय थालनीसम्बन्धी तालिम सञ्चालन सम्बन्धी कार्य,
- युवा उद्यमी परामर्श तथा वित्तीय सेवा सहजीकरणका लागि युवा विकासका क्षेत्रका कार्यरत सरकारी निकाय,सहकारी, गैर सरकारी र निजी क्षेत्रसँग समन्वय गर्ने सम्बन्धी कार्य,
- युवा तथा साना व्यावसायी स्वरोजगार कोषको लगानी सम्बन्धी विधि र कार्यप्रक्रिया सम्बन्धी कार्य,
- सफल युवा प्रतिभा तथा उद्यमीको खोजी गरी प्रोत्साहन सम्बन्धी कार्यको समन्वय,
- युवालाई श्रमको सम्मान गर्दै र उत्पादनसँग जोड्ने सम्बन्धी कार्य,
- एक स्थानीय तह एक उत्पादन कार्यक्रमका लागि स्थानीय तह र प्रदेशसँग समन्वयको कार्य,
- युवा तथा साना व्यावसायी स्वरोजगार कोषको सम्पर्क शाखाको रूपमा काम गर्ने ।
- शाखाको मासिक, चौमासिक र वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन तयार गर्ने, गराउने,
- नागरिक बडापत्रमा उल्लेख भएका आफ्नो शाखासँग सम्बन्धित कामहरू एवं अन्य निर्देशित कार्यहरू तोकिएको अवधिभित्रै सम्पादन गर्ने ।

५) योजना, अनुगमन तथा विकास सहायता समन्वय शाखा

यस शाखा मार्फत सम्पादन हुने कार्यहरु निम्नानुसार उल्लेख गरिएको छ ।

- मन्त्रालयको वार्षिक योजना तथा कार्यक्रमहरु तर्जुमा गर्ने ।
- युवा तथा खेलकुद विकास सम्बन्धी वार्षिक कार्यक्रमहरु तयार गर्ने ।
- युवा तथा खेलकुद विकास सम्बन्धी आवधिक (अल्पकालिन, मध्य र दीर्घकालिन) योजनाहरु तयार गर्ने ।
- जिल्ला तथ क्षेत्रस्तरीय कार्यक्रमहरु तर्जुमा गर्ने ।
- मन्त्रालय अन्तर्गतका निकाय तथ सम्बन्धित संस्थाबाट प्राप्त योजना तथ कार्यक्रमलाई अन्तिम रूप दिई राष्ट्रिय यज्ञनामा समाहित गर्न राष्ट्रिय योजना आयोगमा सिफारिस सहित पठाउने ।
- वैदेशिक सहयोगका सम्बन्धमा सरकारका अन्य मन्त्रालय, आयोग, सचिवालय र दातृ निकायसँग सहयोग र सम्बन्ध विस्तार गर्न आवश्यक कार्य गर्ने ।
- युवा विकास सम्बन्धी अध्ययन, अनुसन्धान, सर्वेक्षण र राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गोष्ठी, सेमिनार तथा सम्मेलन सम्बन्धि कार्य गर्ने गराउने ।
- योजना शाखासँग समन्वय गरी वैदेशिक सहयोग सम्बन्धी कार्य गर्ने ।
- युवा विकास र परिचालनका लागि अन्तर्राष्ट्रिय सम्झौता सम्बन्धी कार्य गर्ने ।
- आन्तरिक व्यवस्थापन शाखाबाट अनुरोध भई आएका जनशक्ति विकास सम्बन्धी कार्यक्रमका लागि वैदेशिक सहयोगको परिचालन गर्न पहल गर्ने ।
- युवा, खेलकुद र स्काउटको विकास र विस्तारका लागि वैदेशिक सहयोगको सम्भाव्यता र आवश्यकताको क्षेत्र पहिचान गर्ने ।
- युवा, खेलकुद र स्काउटका सम्बन्धमा सहयोग गर्ने विभिन्न वैदेशिक दातृ निकायहरु बीच सम्बन्ध सम्बन्धी कार्य गर्ने । युवा, खेलकुद तथा स्काउटसँग सम्बन्धी विषयमा अध्ययन, अनुसन्धान गरी नीति निर्धारणमा सहयोग गर्ने ।
- युवा, खेलकुद तथा स्काउटसँग सम्बन्धी अनुसन्धान तथा विकाससँग सम्बन्धित कार्यमा सहयोग र समन्वय गर्ने ।
- अनुसन्धानबाट प्राप्त निष्कर्षहरुको प्रचार प्रसार गराउने ।
- मन्त्रालयको स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रमअनुसार अनुगमन कार्ययोजना तथा मूल्यांकन सूचकहरु तयार गरी स्वीकृतिका लागि पेश गर्ने ।
- स्वीकृत कार्ययोजना अनुसार कार्यक्रम कार्यान्वयनको आवश्यकतानुसार अनुगमन एवं निरीक्षण गरी यस सम्बन्धी पृष्ठपोषण प्राप्त गर्ने ।
- कार्यक्रम कार्यान्वयनमा देखा परेका बाधा अड्काउ हटाउने र समस्या समाधान गर्न सहयोग गर्ने ।
- आयोजना र परियोजनाहरुको चौमासिक प्रगति समिक्षाका लागि विवरण तयार गर्ने, प्रगति समीक्षा गर्ने, प्रगति प्रतिवेदन तयार गर्ने ।

- मासिक, चौमासिक र वार्षिक प्रगति विवरण तयार गरी प्रधानमन्त्री तथा मन्त्री परिषद्को कार्यालय, राष्ट्रिय योजना आयोग लगायत सम्बन्धित निकायहरूमा पठाउने ।
- शाखाको मासिक, चौमासिक र वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन तयार गर्ने र बैठक आयोजना गर्ने कार्य ।

नागरिक वडापत्रमा उल्लेख भएका आफ्नो शाखासँग सम्बन्धित कामहरू एवं अन्य निर्देशित कार्यहरू तोकिएको अवधिभित्रै सम्पादन गर्ने ।

६) कानून तथा फैसला कार्यान्वयन शाखा

यस शाखा मार्फत सम्पादन हुने कार्यहरू निम्नानुसार उल्लेख गरिएको छ ।

- मन्त्रालयको कार्यक्षेत्रभित्र पर्ने विषयहरूका ऐन नियम तर्जुमा गर्ने ।
- मन्त्रालयसम्बन्धी पर्न आएका मुद्दा मामिला सम्बन्धमा आवश्यक कार्य गर्ने ।
- मन्त्रालयको कार्यक्षेत्र भित्र पर्ने विषयहरूका ऐन नियम तर्जुमाका लागि कानून तथा फैसला कार्यान्वयन गर्ने ।
- जग्गा अधिकरण र भोगाधिकार सम्बन्धी कार्य गर्ने ।
- मन्त्रालयका महाशाखा, शाखा तथा अन्तर्गतका कार्यालयहरूलाई आवश्यक परेको बेलामा कानुनी सल्लाह उपलब्ध गराउने ।
- मन्त्रालयबाट प्रकाशित गराउनुपर्ने नियम विनियम सूचना आदि नेपाल राजपत्रमा प्रकाशन गराउने व्यवस्था गर्ने ।
- अदालतबाट भएका फैसला कार्यान्वयन गर्ने, गराउने ।
- शाखाको मासिक, चौमासिक तथा वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन तयार गर्ने ।
- नागरिक वडापत्रमा उल्लेख भएका आफ्नो शाखासँग सम्बन्धित कामहरू एवं अन्य निर्देशित कार्यहरू तोकिएको अवधिभित्रै सम्पादन गर्ने ।

खेलकुद विकास महाशाखा

महाशाखा र अन्तरगतका शाखाहरू	कार्यजिम्मेवारी र कार्यविवरण
खेलकुद विकास महाशाखा	<ul style="list-style-type: none"> • राष्ट्रियस्तरका खेलकुदसम्बन्धी संघसंस्थाहरूसँग सम्पर्क, सम्बन्ध, समन्वय र सहजीकरण कार्य गर्ने र त्यस्ता संघसंस्थाहरूको कार्यहरूको नियमन गर्ने गराउने, • राष्ट्रिय खेलकुद परिषद्को सम्पर्क महाशाखाको कार्य, • राष्ट्रिय स्तरका खेल संघसंस्थाहरूको नियमन र अनुगमनसम्बन्धी कार्य,

- स्थानीय, प्रदेश, राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रियस्तरमा खेलकुद विकास र प्रवर्द्धनसम्बन्धी कार्य र सो कार्यहरूको समन्वय,
- स्थानीय, प्रदेशस्तरीय, राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रियस्तरमा खेलकुद प्रतियोगिता आयोजना र सहभागिता सम्बन्धी कार्यहरू,
- राष्ट्रपति रनिङ्गशिल्ड प्रतियोगितासम्बन्धी कार्यको समन्वय,
- राष्ट्रिय खेलकुद परिषद्सँग सम्बन्धित कार्यहरू,
- विद्यालय तथा विश्वविद्यालयमा सञ्चालन गरिने खेलकुद सम्बन्धी प्राज्ञिक पाठ्यक्रम विकास र कार्यान्वयनमा समन्वय,
- पारा खेलकुदसम्बन्धी कार्य,
- खेल पूर्वाधारहरूको संरक्षण, सम्बर्द्धन, मर्मतसम्भार र उपयोगसम्बन्धी कार्यविधि र मापदण्ड निर्धारणसम्बन्धी कार्य,
- एक खेल एक एकेडेमी र खेल विश्वविद्यालयको स्थापना तथा विकासका लागि राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय विश्वविद्यालयसँग सम्पर्क र समन्वय,
- देशमा खेल पर्यटनको विकासका लागि सम्बन्धित स्वदेशी तथा विदेशी सरोकारवालासँग समन्वय सम्बन्धी कार्य,
- खेलकुद संघसंस्थाहरूलाई उपलब्ध गराउने अनुदानसम्बन्धी कार्य विधिहरूको तर्जुमा,
- खेलकुद क्लब तथा संघ संस्थाहरूमा विदेशी खेलाडी/प्रशिक्षक राख्नु पर्दा सो खेलाडी/प्रशिक्षकको प्राप्ति सम्बन्धी कार्यविधि तर्जुमा र सिफारिस सम्बन्धी कार्य,
- खेलकुद सम्बन्धी संघहरूको दर्ता प्रक्रिया सम्बन्धमा स्थानीय तह, प्रदेश र राष्ट्रियस्तरमा केन्द्रले अवलम्बन गर्नुपर्ने विधि तथा कार्य प्रकृया सम्बन्धी कार्यहरू,
- विदेशी खेलाडी तथा प्रशिक्षकहरूको गैर पर्यटकीय भिसा सिफारिस सम्बन्धी कार्यहरू,
- स्थानीयतह, प्रदेश र केन्द्रबाट निर्माणहुने खेलकुद पूर्वाधारहरूको कार्यहरूको समन्वय सम्बन्धी कार्यहरू,
- खेल संग्रहालयको नीति तथा मापदण्ड तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने गराउने सम्बन्धी कार्यहरू,
- अन्तर्राष्ट्रिय मापदण्ड अनुरूपका खेल पूर्वाधारहरूको पहिचान र सर्वेक्षण गर्ने, विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन(DPR) तयार गर्ने र निर्माण कार्यको व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यहरू,
- परम्परागत, सहासिक एवं पर्यटकीय खेलकुदको विकास, प्रतियोगिता र तालिम समन्वयको कार्य,

	<ul style="list-style-type: none"> • नेपालको खेलकुद क्षेत्रको विकासको लागि रणनीतिक योजना तर्जुमा गर्ने सम्बन्धी कार्यहरू, • खेलकुद प्रतिभा सम्मानसम्बन्धी कार्यहरू, • खेल पूर्वाधारको अभिलेख व्यवस्थापनसम्बन्धी कार्यहरू, • स्पोर्ट्स मेडिसिन तथा खेलमा प्रतिवन्धित औषधिसेवनविरुद्ध जनचेतनामूलक पैरवी, अनुसन्धान र अनुगमनसम्बन्धी कार्यहरू, • खेलाडी कल्याण तथा प्रोत्साहनसम्बन्धी कार्य, कार्यविधि र मापदण्डको तर्जुमा सम्बन्धी कार्यहरू, • खेलाडी परामर्शसम्बन्धी कार्यहरू, • खेल संघसंस्थालाई उपलब्ध गराइने अनुदानसम्बन्धी कार्यविधिको तर्जुमा र मापदण्ड सम्बन्धी कार्यहरू, • हाई अल्टिच्युड स्पोर्ट्सको पहिचान गर्ने, विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन तयार गर्ने र हाई अल्टिच्युड स्पोर्ट्स तालिम केन्द्रको निर्माण एवम् कार्यान्वयनसम्बन्धी कार्यहरू, • नेपाल ओलम्पिक कमिटी, एन्फा, क्यानलगायतका संस्थाको अनुगमन र नियमनसम्बन्धी कार्यहरू, • तोकिएबमोजिम अन्य काम गर्ने गराउने ।
	<p><u>महाशाखा अन्तरगतका शाखाहरू</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • खेल पूर्वाधार विकास शाखा, • खेलकुद प्रवर्धन शाखा, • खेलकुद प्रतियोगिता शाखा, • खेल संघसंस्था समन्वय शाखा

१) खेल पूर्वाधार विकास शाखा

यस शाखा मार्फत सम्पादन हुने कार्यहरू निम्नानुसार उल्लेख गरिएको छ ।

- खेल पूर्वाधारहरूको मापदण्ड निर्धारणसम्बन्धी कार्य,
- खेल पूर्वाधारहरूको संरक्षण, सम्बर्द्धन, मर्मत सम्भार र उपयोगसम्बन्धी कार्यविधि र मापदण्ड तर्जुमा र कार्यान्वयन,
- खेल पूर्वाधारको अभिलेख तयारी सम्बन्धी कार्य,
- विभिन्न खेल पूर्वाधारहरूको पहिचान, विकास र विस्तारका लागि आवश्यक प्राविधिक कागजात तयारीको कार्य,
- अन्तर्राष्ट्रिय मापदण्ड अनुरूपका खेल पूर्वाधारहरूको पहिचान र सर्वेक्षण गर्ने, विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन(DPR) तयार गर्ने,
- खेल पूर्वाधार निर्माणको डि.पि.आर., ड्रइङ, डिजाइनसम्बन्धी कार्य,

- हाइ अल्टिच्युड स्पोर्ट्स र साहसिक खेलको पूर्वाधार पहिचान, डि.पि.आर. तयारी सम्बन्धी कार्य,
- खेलकुदको क्षेत्रमा विश्वमा भएका नविन प्रविधिहरूको जानकारी र उपयोग सम्बन्धी कार्य ।
- खेल पूर्वाधार निर्माणको अनुगमन तथा गुणस्तर कायम सम्बन्धी कार्य,
- Sports City सम्बन्धी कार्यहरू,
- शाखाको मासिक, चौमासिक तथा बार्षिक प्रगति प्रतिवेदन तयारसम्बन्धी कार्य,
- नागरिक बडापत्रमा उल्लेख भएका आफ्नो शाखासँग सम्बन्धित कामहरू एवं अन्य निर्देशित कार्यहरू।

२) खेलकुद प्रवर्धन शाखा

यस शाखा मार्फत सम्पादन हुने कार्यहरू निम्नानुसार उल्लेख गरिएको छ ।

- राष्ट्रिय खेलकुद नीतिको तर्जुमा, पुनरावलोकन, संसोधन र कार्यान्वयनमा सम्पर्क शाखाको रूपमा कार्य गर्ने,
- राष्ट्रिय खेलकुद परिषद् सम्बन्धी कार्य,
- परम्परागत, साहसिक एवं पर्यटकीय खेलकुदको विकास, प्रतियोगिता र तालिम समन्वयको कार्य,
- खेलकुद विकासका लागि विद्यालय तथा विश्वविद्यालयमा सञ्चालन गर्नुपर्ने प्राज्ञिक कार्यक्रमको तर्जुमा, कार्यान्वयन र समन्वय सम्बन्धी कार्य,
- एक खेल एक एकेडेमी र खेल विश्वविद्यालयको स्थापना तथा विकासका लागि राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय विश्वविद्यालयसँग सम्पर्क र समन्वय,
- नेपालका परम्परागत खेलहरूको पहिचान गरी तिनीहरूको संरक्षण र विकास सम्बन्धी कार्य गर्ने,
- देशमा खेल पर्यटनको विकासको कार्य गर्ने,
- स्पोर्ट्स मेडिसिन तथा खेलमा प्रतिबन्धित औषधि सेवन विरुद्ध जनचेतनामूलक पैरवी, अनुसन्धान र अनुगमनसम्बन्धी कार्य,
- खेलाडी तथा प्रशिक्षकको विमा तथा कल्याणसम्बन्धी कार्य,
- खेल संघसंस्थाहरूलाई उपलब्ध गराइने अनुदानसम्बन्धी विधि, प्रक्रिया र मापदण्डको तर्जुमा,
- राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय स्तरमा पदक प्राप्त गर्ने तथा कीर्तिमानी खेलाडीको प्रोत्साहनका लागि आवश्यक कार्य गर्ने,
- विद्यालय तथा विश्वविद्यालयका संचालन गरिने सह क्रियाकलाप सम्बन्धी शिक्षकहरूलाई तालिम पाठ्यक्रमको विकास र तालिम संचालन तथा अनुगमन गर्ने,
- खेलकुद क्षेत्रमा नवप्रवर्तनका लागि अध्ययन, अनुसन्धान तथा प्रोत्साहन सम्बन्धी कार्य गर्ने,
- खेलाडी, प्रशिक्षक, खेल संघ तथा खेलका लागि तालिमको सक्षमताको मापदण्ड तयार गरी लागू गर्ने, गराउने,
- राष्ट्रिय खेल लगायत नेपालका उदीयमान खेलहरूको विकासका लागि प्रोत्साहनमूलक कार्यक्रमहरूको विकास गर्ने,
- खेलकुद विकास सम्बन्धी स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रमको कार्ययोजना तयार गरी कार्यान्वयनगर्ने,

- सङ्ग्राहलयको प्रोत्साहनका लागि कार्यक्रमको विकास, गरी कार्यान्वयन गर्ने, गराउने,
- शाखाको मासिक, चौमासिक तथा वार्षिक प्रगति प्रतिवेदनसम्बन्धी कार्य,
- नागरिक बडापत्रमा उल्लेख भएका आफ्नो शाखासँग सम्बन्धित कामहरू एवं अन्य निर्देशित कार्यहरू ।

३) खेलकुद प्रतियोगिता शाखा

यस शाखा मार्फत सम्पादन हुने कार्यहरू निम्नानुसार उल्लेख गरिएको छ ।

- राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रियस्तरमा संचालन हुने खेलकुद प्रतियोगिताहरूको समन्वय सम्बन्धी कार्य,
- राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रियस्तरको खेलकुद प्रतियोगितामा प्रतिस्पर्धा गर्नसक्ने खेलाडी उत्पादन हुनेगरी खेलको स्तर वृद्धि सम्बन्धी कार्य,
- स्थानीय, प्रदेश स्तरीय, राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय स्तरका खेलकुद प्रतियोगिताको आयोजना र सहभागितासम्बन्धी कार्य,
- खेलकुद प्रतियोगिता सञ्चालनका मापदण्ड निर्धारणसम्बन्धी कार्य,
- राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रियस्तरका खेलकुद प्रतिभा सम्मानसम्बन्धी कार्य,
- खेलाडी पुरस्कार मापदण्ड निर्धारणसम्बन्धी कार्य,
- हाइ अल्टिच्युड स्पोर्ट्स र साहसिक खेलको प्रतियोगिता सञ्चालनमा समन्वय सम्बन्धी कार्य,
- एन्टी डोपिङसम्बन्धी कार्य,
- विश्वविद्यालय खेलकुद प्रतियोगिताको समन्वय सम्बन्धी कार्य,
- खेलकुद विकास सम्बन्धी वार्षिक कार्यक्रम तर्जुमा सम्बन्धी कार्य,
- विदेशी प्रशिक्षक व्यवस्थापनसम्बन्धी कार्य,
- शाखाको मासिक, चौमासिक तथा वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन सम्बन्धी कार्य,
- नागरिक बडापत्रमा उल्लेख भएका आफ्नो शाखासँग सम्बन्धित कामहरू एवं अन्य निर्देशित कार्यहरू ।

४) खेल संघसंस्था समन्वय शाखा

यस शाखा मार्फत सम्पादन हुने कार्यहरू निम्नानुसार उल्लेख गरिएको छ ।

- सबै तहका सरकार र विभिन्न निकायहरूबाट सञ्चालित खेलकुद सम्बन्धी कार्यक्रमहरूको समन्वय गर्ने, गराउने कार्य,
- विद्यालय तथा विश्वविद्यालयमा संचालन गरिने खेलकुद सम्बन्धी प्राज्ञिक पाठ्यक्रम विकास र कार्यान्वयन, पृष्ठपोषण सम्बन्धी कार्य,
- राष्ट्रिय खेलकुद परिषद्को सम्पर्क शाखाको कार्य,
- खेलकुदसम्बन्धी संस्थाको आबद्धता सम्बन्धी कार्यको समन्वय,
- खेल संघसंस्था र खेलकुद क्लबहरूको नियमनको कार्यविधि तर्जुमा र मापदण्ड र कार्यान्वयनसम्बन्धी कार्य,
- खेल संघसंस्था र क्लबहरूको दर्ता कार्यविधि तर्जुमा,

- नेपाल ओलम्पिक कमिटी, एन्फा, क्यान लगायतका संस्थाहरूको कार्यको सहजीकरणसम्बन्धी कार्य, विभिन्न खेल संघहरूको कामको समन्वयसम्बन्धी कार्य,
- खेल संघसंस्थाहरूको वार्षिक क्रियाकलापहरूको प्रतिवेदन तयारी र प्रकाशनसम्बन्धी कार्य,
- शाखाको मासिक, चौमासिक वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन तयार गर्ने, गराउने,
- नागरिक बडापत्रमा उल्लेख भएका आफ्नो शाखासँग सम्बन्धित कामहरू एवं अन्य निर्देशित कार्यहरू तोकिएको अवधिभित्रै सम्पादन गर्ने।

४. निकायबाट प्रदान गरिने सेवा

नेपाल सरकार (कार्यविभाजन) नियमावली, २०७४ ले युवा तथा खेलकुद मन्त्रालयलाई प्राप्त ११ वटा कायदेशि र जिम्मेवारी पूरा गर्ने सिलसिलामा निम्नलिखित सेवाहरू प्रदान गरिदै आएको छ ।

- सबै सरोकारवाला युवाहरूलाई माग बमोजिम सूचना उपलब्ध गराउने,
- खेलकुद सामग्रीहरू मगाउँदा लाग्ने भ्याट तथा अन्य कर छुट सुविधाका लागि सिफारिस गर्ने,
- विदेशी खेलाडी, प्रशिक्षकको भिसा सिफारिस गर्ने,
- राष्ट्रिय युवा नीति, २०७२, राष्ट्रिय खेलकुद विकास ऐन - २०७७ यस मन्त्रालयबाट प्रकाशित विविध निर्देशिका, कार्यविधि लगायतका अन्य प्रकाशनहरू उपलब्ध गराउने,

५. सेवा प्रदान गर्ने निकायको शाखा र जिम्मेवार अधिकारी

यस मन्त्रालय अन्तर्गतका दुई महाशाखाका शाखा तथा शाखा प्रमुखको विवरण यसप्रकार छः
युवा विकाश महाशाखा प्रमुखः सह सचिव श्री मनिता श्रेष्ठ
युवा तथा प्रशासन महाशाखा अन्तर्गतका शाखाहरू

क्र.सं.	शाखाको नाम	जिम्मेवार अधिकारी	पद
१	प्रशासन शाखा	जगदिश पराजुली	शाखा प्रमुख
२	युवा परिचालन तथा परामर्श शाखा	रमा भट्टराई	शाखा प्रमुख
३	आर्थिक प्रशासन शाखा	ओम कुमारी पोखरेल	शाखा प्रमुख
४	युवा उद्यमशील विकास तथा लगानी प्रवर्द्धन शाखा	शंकरराज पाठक	शाखा प्रमुख
५	कानून तथा फैसला कार्यान्वयन शाखा	दिलिप कुमार प्रधान	शाखा प्रमुख
६	योजना, अनुगमण तथा विकाश सहायता शाखा	भुमीश्वर पोखरेल	शाखा प्रमुख

खेलकुद विकास महाशाखा प्रमुख: सहसचिव श्री राम चौरत्र मेहता

खेलकुद तथा संघसंस्था महाशाखा अन्तर्गतका शाखाहरु:-

क्र सं	शाखाको नाम	जिम्मेवार अधिकारी	पद
१	खेलकुद प्रवर्द्धन शाखा	प्रमिला खरेल	शाखा अधिकृत
२	खेलकुद प्रतियोगिता शाखा	कविता फुयाल	शाखा प्रमुख
३	खेलकुद पूर्वाधार विकास शाखा	रविन दाहाल	इञ्जिनियर
४	खेल संघसंस्था समन्वय शाखा	मधु कुमारी महतो	शाखा प्रमुख

६. सेवा प्राप्त गर्न लाग्ने दस्तुर र अवधि

- सूचनाको हकसम्बन्धी नियमावली, २०६५ को नियम ४ ले तोकेबमोजिम र अन्य प्रचलित कानूनले तोकेबमोजिमको दस्तुर लाग्ने।
- सूचनाको हकसम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा ७ ले तोकेको अवधिभित्र र अन्य विशेष कानूनले अवधि तोकेकोमा सोही बमोजिम

७. निर्णय गर्ने प्रक्रिया र अधिकारी

निर्णय गर्ने प्रक्रियाका सम्बन्धमा कागजात फाइल आदिको शुरू उठान गर्ने कार्यको थालनी शाखा अधिकृत तथा उप सचिवबाट र निर्णय गर्ने कार्य सहसचिव, सचिव वा मन्त्रीस्तरबाट हुने।

८. निर्णय उपर उजुरी सुन्ने अधिकारी

निर्णय प्रक्रियामा संलग्न अधिकारीले गरेको निर्णय उपर चित्त नबुझेमा निर्णयकर्ता भन्दा १ तहमाथिको पदाधिकारी समक्ष उजुरी गर्न सकिने र त्यस्तो उजुरी उपर नियमानुसार कारवाही गरिने।

९. सम्पादन गरेका मुख्य मुख्य कामको विवरण

क. खेलकुद प्रतियोगिता र खेलकुद प्रवर्द्धन शाखा

- निजामती सेवा दिवस २०८२ को अवसरमा पुरुषतर्फ मुख्यसचिव ११ VS ट्रेड युनियन ११ र महिलातर्फ सचिव ११ VS ट्रेड युनियन ११ का बीच मैत्रिपूर्ण फुटबल प्रतियोगिता आयोजना गरिएको।
- २०८२ फागुन १-७ गतेसम्म कर्णाली प्रदेशमा दशौं राष्ट्रिय खेलकुद प्रतियोगिता आयोजना गर्न मन्त्रालयको समन्वयमा नेपाल सरकार मन्त्रिपरिषदबाट निर्णय भएको। राष्ट्रिय खेलकुद प्रतियोगिता सञ्चालन निर्देशिका, २०८१ को दोस्रो संशोधनमा पूर्वसहमतिका लागि अर्थ मन्त्रालयलाई अनुरोध गरिएको।

- 15th World Bodybuilding & Physique Championship, 2024 प्रतियोगितामा पदक हासिल गर्ने ४ जना, प्रथम खो खो विश्वकप प्रतियोगितामा ऐतिहासिक रजत पदक हासिल महिला र पुरुष खेलाडी टोलीका ३६ जना, UWW एशियन वेल्ड च्याम्पियनसिप, २०२५ मा कास्य पदक विजेता खेलाडी टोलीका ३ जना, Matrix Fight Night-१७ विश्व च्याम्पियनसिपमा वान्टमवेट टाइटल जित्न सफल खेलाडी फाइटर र उनको प्रशिक्षक गरी २ जना, ISF GYMNASIADE BAHARAIN २०२४ प्रतियोगितामा पदक जित्न सफल खेलाडी टोलीका ९ जना गरी जम्मा ५४ जनालाई रु. १६ करोड ५९ लाख ६० हजार नगद पुरस्कारसहित सम्मान गर्न अर्थ मन्त्रालयको सहमति माग गरिएको।
  - राष्ट्रिय खेलकुद विकास ऐन, २०७७ र राष्ट्रिय खेलकुद विकास ऐन, २०७९ लाई अङ्ग्रेजी भाषामा अनुवाद गर्न कानून किताब व्यवस्था समितिसँग समन्वय भईरहेको।
  - राष्ट्रिय खेलकुद परिषदबाट अनुरोध भईआएका अन्तर्राष्ट्रिय खेलकुद प्रतियोगिता आयोजना तथा सहभागिता र खेलाडीलाई प्रोत्साहन दिने सम्बन्धका कार्यहरूमा अर्थ मन्त्रालयसँग समन्वय गरिएको।
  - राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय खेलकुद प्रतियोगिता अनुगमनका लागि अनुगमन योजनाको मस्यौदा तयार गरिएको।
  - राष्ट्रिय खेलकुद परिषदले तयार गरेको राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय खेलकुद प्रतियोगिता सञ्चालन कार्यविधि, २०८२ र विद्यालय स्पोर्ट्स एकेडेमी सञ्चालन कार्यविधि, २०८२ को मस्यौदामा राय सुझाव दिन छलफल गरिएको।
- ख. आर्थिक प्रशासन शाखा
- खर्च/निकास उपलब्ध गराउने र सो को लेखा राखिएको।
  - धरौटी र राजश्व बैंक दाखिला गर्ने/गराउने गरिएको।
  - कार्यसम्पादन पश्चात् धरौटी/बैंक जमानत फुकुवा गर्ने सम्बन्धि कार्य गरिएको।
  - आन्तरिक लेखा परीक्षण (आ.ले.प.) प्रथम त्रैमासिक अवधिको समापन गरिएको।
  - बेरुजु फर्छ्यौट तथा संपरीक्षण गर्ने/गराउने कार्यमा अन्य निकायसग समन्वय भइरहेको र २०८२/७/२० मा युवा तथा साना व्यवसायी स्वरोजगार कोष सचिवालयको रु १ करोड को बेरुजु नियमित गर्ने कार्य भइ सकेको।
  - वित्तीय प्रतिवेदन गर्ने :खर्चको विवरण, केन्द्रिय आर्थिक विवरण. NPSAS विवरण (को.ले.नि.का., म.ले.नि.का. वा अन्य निकाय) मा तोकिएको समयमा पठाउने गरिएको।
  - अन्य प्रतिवेदन गर्ने (सार्वजनिक लेखा समिति, आ.ले.प., म.ले.प.को कार्यालय, बेरुजु फर्छ्यौट समिति/अनुगमन समिति, अर्थ मन्त्रालय वा अन्य) गरेको।
  - आर्थिक प्रशासन सम्बन्धि राय सुझाव नियमित रूपमा उपलब्ध गराउने गरिएको।

- लेखा परीक्षण तथा आन्तरिक नियन्त्रण समितिको बैठक नियमित वसेको ।
- खरिद इकाई तथा खरिद मूल्यांकन सम्बन्धि कार्य गरिएको ।
- बजेट तर्जुमा तथा कार्यान्वयन सम्बन्धि कार्य गरिएको ।
- आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन तथा नियमावली तथा अन्य कानून बमोजिम तोकिएको सबै कार्य गरिएको ।

ग. योजना अनुगमन तथा विकास सहायता शाखा

- नियमबमोजिम कार्यसम्पादन सम्झौता गराइएको ।
- कार्ययोजना तथा माइलस्टोन तयार गरि स्वीकृत गराइएको ।
- वार्षिक प्रतिवेदन तयारी गरिएको ।
- आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को वार्षिक प्रगति समीक्षा सम्पन्न गरिएको ।
- प्रथम त्रैमासिक समीक्षा सम्पन्न गरिएको
- तत्काल सुधार कार्ययोजना तयार गरी कार्यान्वयनका लागि सम्बन्धित निकायमा पत्राचार गरिएको ।

घ. कर्मचारी प्रशासन शाखा

- दैनिक प्रशासनिक कामकार्यवाही सम्पादन गरिएको ।
- विभिन्न निकायबाट माग भएका प्रगति विवरणहरू समयमै पठाइएको ।
- सचिव बैठकका निर्णय कार्यान्वयनका लागि सबै अन्तर्गत निकाय र मन्त्रालयमा सहजीकरण एवम् समन्वय गरिएको र नियमित रूपमा प्रगति प्रतिवेदन पठाइएको ।
- सरुवा भइ आउने कर्मचारीको पदस्थापन तथा जिम्मेवारी तोक्ने एवम् सरुवा भई जाने कर्मचारीको रमाना गर्ने ।
- करार सेवामा कार्यरत कर्मचारीकोको करार सम्झौता नवीकरण गरिएको ।
- मन्त्रालयमा र अन्तर्गत निकायमा कार्यरत कर्मचारीको कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन सम्बन्धी कार्य गरिएको ।
- कर्मचारी एवम् पदाधिकारीहरूको सम्पति विवरण अद्यावधिक गराउने सम्बन्धी कार्य गरिएको ।
- मन्त्रालयका भौतिक सम्पत्तिको अभिलेख, संरक्षण, परिचालन, र सम्भार सम्बन्धी कार्य गरिएको ।
- सूचनाहरू माग भएबमोजिम उपलब्ध गराइएको ।
- मन्त्रालय र अन्तर्गत निकायहरूको संगठन तथा व्यवस्थापन सर्भेक्षण गर्ने सम्बन्धी कार्य अगाडी बढाइएको ।

- भाद्र २३ र २४ गतेको आन्दोलनमा भएको क्षतिको समाप्त तयार गर्ने, मुचुल्का गराउने र सबै निकायमा अद्यावधिक गराउने सम्बन्धी कार्य।

ड. खेल संघ संस्था समन्वय शाखाबाट सम्पादित कामको विवरण

सि.नं.	शाखाले गरेको कामको विवरण	प्रयोजन	संख्या	कैफियत
१.	भिसाको लागि सिफारिस गरिएको।	युराष्ट्रिय १७-महिला खेलाडी	८ जना	सन् २०२५ अगस्ट २० देखि ३१ तारिखसम्म भुटानमा हुन खेलमा सहभागी हुन
२.	प्रशिक्षकको परिवार सहित डिपेन्डेन्ट भिसा सिफारिस गरिएको	तेक्वान्दो खेल प्रशिक्षक	१ श्रीमतीमा	-
३.	खेलकुद सामाग्री स्वीकार गर्न पूर्व सहमतिको सिफारिस	राष्ट्रिय खेलकुद परिषदलाई नेपाल फेन्जाई एसोसियसनले प्रदान गरेको	रु . ९६।५३६९ युरो	-
३.	खेल संघहरूसँग आवश्यक समन्वय तय सहजीकरण गरिएको।	नेपाल टेनिस खेललाई चीन सरकारबाट प्राप्त हुने खेल सामाग्री	रु १९ . लाख बराबरको वटा १०० टेनिस बल	-
४.	खेल संघहरूसँग आवश्यक समन्वय तय सहजीकरण गरिएको।			

च. युवा परिचालन तथा परामर्श शाखाबाट सम्पादित कार्यहरू

- नेपाल स्काउट र राष्ट्रिय युवा परिषद्सँग सम्बन्धित समन्वयात्मक कार्यहरू
- राष्ट्रिय युवा परिषद् विधेयक मस्यौदा तयारीका लागि आवश्यक कार्यहरू
- राष्ट्रिय युवा नीति, २०८२ तयारी र पारित गराउने सम्बन्धी कार्यहरू
- शाखाबाट नियमित रूपमा गर्नुपर्ने प्रतिवेदन र पत्राचार सम्बन्धी कार्यहरू

छ. युवा उद्यमशील विकास तथा लगानी प्रवर्द्धन शाखाबाट सम्पादित कार्यहरू

- शाखाबाट नियमित रूपमा हुनुपर्ने प्रतिवेदन तथा पत्राचार सम्बन्धी कार्यहरू
- युवा तथा साना व्यवसायी स्वरोजगार कोषको फोकल शाखाका रूपमा गर्नुपर्ने समन्वय र सहजीकरण सम्बन्धी कार्यहरू

ज. खेलकुद पूर्वाधार शाखाबाट सम्पादित कार्यहरू

- खेलकुदका निर्माणाधीन पूर्वाधारको अनुगमन सम्बन्धी कार्यहरू

झ. कानून न्याय तथा फैसला कार्यान्वयन शाखा

- नेपाल स्काउट ऐन, २०५० लाई प्रतिस्थापन गरी नेपाल स्काउटसम्बन्धी कानूनलाई संशोधन र एकीकरण गर्न बनेको विधेयक तर्जुमाको लागि नेपाल सरकारबाट सिद्धान्त स्वीकृति लिने र तर्जुमा प्रक्रिया अगाडी बढाउने सम्बन्धी कार्य।
- प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय, (मानव अधिकार तथा अन्तर्राष्ट्रिय सन्धि सम्झौता महाशाखा) बाट मानव अधिकार सम्बन्धी छैठौँ राष्ट्रिय कार्ययोजनाको मस्यौदामा राय सुझाव उपलब्ध गराइएको।
- राष्ट्रिय युवा परिषद् ऐन, २०७२ लाई प्रतिस्थापन गरी युवासम्बन्धी कानूनलाई संशोधन र एकीकरण गर्न बनेको विधेयक तर्जुमाको लागि नेपाल सरकारबाट सिद्धान्त स्वीकृति लिने र सो को तर्जुमा प्रक्रिया अगाडी बढाउने सम्बन्धी कार्य।
- प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय, (मानव अधिकार तथा अन्तर्राष्ट्रिय सन्धि सम्झौता महाशाखा) मा यस मन्त्रालयसँग सम्बन्धित “विश्वव्यापी आवधिक पुनरावलोकन (तेस्रो चक्र) बाट प्राप्त सिफारिस कार्यान्वयन कार्ययोजना (२०७८-८२)” को कार्यान्वयन प्रगति विवरण तयार गरि पठाइएको।
- यस मन्त्रालय समेतलाई विपक्षी बनाई विभिन्न अदालतमा दायर गरिएका रिटहरू उपर यस मन्त्रालयको तर्फबाट पेश हुने लिखित जवाफ तयार गर्ने सम्बन्धी कार्यहरू।

सूचना अधिकारी र प्रमुखको नाम र पद

कार्यालय प्रमुख:

नाम: डा. हरि प्रसाद लम्साल

पद: सचिव

सूचना अधिकारी:

नाम: जगदिश पराजुली

पद: उपसचिव

सम्पर्क: ९८५१३१९५४२

मातहतका सूचना अधिकारी र कार्यालय प्रमुखको नाम र पद:

राष्ट्रिय युवा परिषद्

नाम: गेहनाथ गौतम

पद: प्रशासकीय प्रमुख

नाम: राज कुमारी खत्री

पद: सूचना अधिकारी

सम्पर्क: ९८४५९०११४४

राष्ट्रिय खेलकुद परिषद्

नाम: खुसराज दाहाल

सम्पर्क: ०१-५३६२०७९

नेपाल स्काउट

नाम: सन्तोष चौहान

पद: प्रशासकीय अधिकृत

सम्पर्क: ९८४१५११९३५

युवा तथा साना व्यवसायी स्वरोजगार कोष सचिवालय

नाम: सुर्य प्रकाश तिवारी

पद: सूचना अधिकारी

सम्पर्क: ९८४६०२८२६९

१०. ऐन, नियम, विनियम वा निर्देशिकाको सूची

यस मन्त्रालयको सञ्चालन तथा व्यवस्थापन र कामकारबाही व्यवस्थित गर्नका लागि निम्नलिखित ऐन, नियम तथा नीति, निर्देशिका र कार्यविधिहरू प्रचलनमा रहेका छन्:

- राष्ट्रिय खेलकुद विकास ऐन, २०७७
- राष्ट्रिय युवा परिषद ऐन, २०७२
- नेपाल स्काउट ऐन, २०५०
- राष्ट्रिय युवा नीति, २०८२
- राष्ट्रिय खेलकुद नीति, २०८२
- युथ भिजन २०२५
- फाप्ला अन्तर्राष्ट्रिय क्रिकेट मैदान तथा खेलग्राम पूर्वाधार निर्माण विकास समिति गठन आदेश, २०७९
- राष्ट्रिय खेलकुद विकास नियमावली, २०७९
- राष्ट्रिय युवा परिषद नियमावली, २०७३

११. आम्दानी, खर्च तथा आर्थिक कारोबार सम्बन्धी अद्यावधिक विवरण (२०८२ श्रावण देखि कार्तिक मसान्त सम्मको)

आर्थिक वर्ष २०८२/८३				(महिना देखि : श्रावण महिना सम्म : मंसिर)				(रु.हजारमा)						
क्र. स.	बजेट कोड	बजेट उपशीर्षक	बजेट (रु.)				खर्च (रु.)				खर्च प्रतिशत			
			चालु	पुँजीगत	वित्तीय	जम्मा	चालु	पुँजीगत	वित्तीय	जम्मा	चालु	पुँजीगत	वित्तीय	जम्मा
१	३४३०० ०११	युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय	८७९० ०	४०३६ ००	०	४९१५ ००	१८६२ ४	१४८३ ४४	०	१६६९ ६८	२१. १९	३६.७ ६	३३. ९७	
२	३४३०० १०१	राष्ट्रिय युवा परिचालन कार्यक्रम	१११० ०	०	०	१११० ०	०	०	०	०	०	०	०	
३	३४३०० १०२	खेलकुद विकास कार्यक्रम	६९९० ०	०	०	६९९० ०	४४२	०	०	४४२	०.६ ३	०	०.६ ३	
४	३४३०० १०३	नेपाल स्काउट	४००० ०	०	०	४००० ०	१२५८ ६	०	०	१२५८ ६	३१. ४६	०	३१. ४६	
५	३४३४१ ०११	राष्ट्रिय खेलकुद परिषद्	१७१० २००	३२०१ ०००	०	४९११ २००	२४८९ १६	४७२३	०	२५३६ ३९	१४. ५५	०.१५	५.१ ६	
६	३४३४१ ०१२	राष्ट्रिय युवा परिषद्	९२१० ०	९००	०	९३०० ०	९४४२	०	०	९४४२	१०. २५	०	१०. १५	
७	३४३५१ ०११	युवा स्वरोजगार कोष	९९८० ०	९००	०	१००७ ००	१४८२ ५	०	०	१४८२ ५	१४. ८५	०	१४. ७२	
कुल जम्मा			२१११ ०००	३६०६ ४००	०	५७१७ ४००	३०४८ ३५	१५३० ६७	०	४५७९ ०२	१४. ४४	४.२४	८.० १	

१२. तोकिए बमोजिमका अन्य विवरण

- नागरिक वडापत्र तयार पारी मन्त्रालयको वेभसाइटमा राखिएको।
- मन्त्रालयका सम्बन्धमा कुनै उजुरी वा गुनासो भए गोप्य रूपमा उजुरी गर्न उजुरी पेटिकाको व्यवस्था गरिएको,
- सूचनाको हकसम्बन्धी ऐनको दफा ५(३) अनुसार ३/३ महिनामा Proactive Disclosure नियमित रूपमा प्रकाशन गरिएको।

१३. सार्वजनिक निकायको वेभसाइट भए सोको विवरण

Website: www.moys.gov.np
 Facebook page: <https://www.facebook.com/moysnepall/>
 Twitter: <https://twitter.com/youthmoys>

१४. सार्वजनिक निकायले प्राप्त गरेको वैदेशिक सहायता र ऋण, अनुदान एवम् प्रावधिक सहयोग वा सम्झौता सम्बन्धी विवरण छैन।

१५. सार्वजनिक निकायले सञ्चालन गरेको कार्यक्रम र सो को प्रगति प्रतिवेदन वेभसाइटमा रहेको।

१६. सार्वजनिक निकायले वर्गीकरण तथा संरक्षण गरेको सूचनाको नामावली र त्यस्तो सूचना संरक्षण गर्न तोकिएको समयवाधि छ।

१७. सार्वजनिक निकायमा परेको सूचना माग सम्बन्धी निवेदन र सो उपर सूचना दिइएको विषय

क्र. सं.	सूचना माग गर्नेको नाम, ठेगाना र सूचना माग गरेको मिति	माग गरेको सूचनाको संक्षिप्त विवरण	सूचना दिए नदिएको र सो निर्णय को मिति	सूचना कार्यालय प्रमुख वा सूचना अधिकारी मध्ये कुन तहबाट सूचना दिइएको	नदिइएको भए सोको कारण
१	महेन्द्र राज रंजित नेपाल स्काउट २०८२/०४/०१	चलानी कितावको प्रमाणित प्रतिलिपी	२०८२/०४/०१ मा सूचना उपलब्ध गराइएको।	सूचना अधिकारी	

२	महेन्द्र राज रंजित नेपाल स्काउट २०८२/०४/०९	नियुक्ति प्रक्रियाका आवश्यक कागजातहरू	२०८२/०४/२६ मा उपलब्ध गराइएको।	सूचना अधिकारी	
३	अधिवक्ता दिपक विक्रम मिश्र २०८२/०४/२९	विदेशी खेलाडीको विवरण लगायत	राष्ट्रिय खेलकुद परिषदसँग सम्बन्धित सूचना भएकाले मिति २०८२/०५/०१ गते तहाँ पत्राचार गरि सूचना मागकर्तालाई जानकारी गराइएको।	सूचना अधिकारी	
४	मिना कुमारी रोकाया, बाजुरा र मदन कार्की, सिन्धुपाल्चोक २०८२ /०७/०२	मन्त्रालय र अन्तर्गत निकायसम्बन्धी विभिन्न सूचनाहरू (१७) बुँदामा माग गरिएको	२०८२/०७/१३, २०८२/०८/०४ २०८२/०८/०५ मा गरी सूचना उपलब्ध गराइएको।	सूचना अधिकारी	
५	दिपक विक्रम मिश्र, नागार्जुन नगरपालिका ५ काठमाडौं। २०८२/०८/०१	विदेशी खेलाडीको विवरण लगायतका सूचना	मिति २०८२/०८/०४ गते मन्त्रालयमा उपलब्ध सूचना दिइ बाँकी सूचना उपलब्ध गराउनका लागि राष्ट्रिय खेलकुद परिषदलाई पत्राचार गरी सूचना मागकर्तालाई जानकारी गराइएको।	सूचना अधिकारी	

१८. सार्वजनिक निकायका सूचनाहरू अन्यत्र प्रकाशन भएका वा हुने भएको भए सोको विवरण यस मन्त्रालयका सार्वजनिक सरोकारका सूचनाहरू मन्त्रालयको वेबसाइट र फेसबुल पेजमा नियमित रूपमा राख्ने गरिएको छ ।